

Nr 655

Av herr **Gezelius m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 141, med förslag till lag om behörighet att utöva läkaryrket m. m.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 141/1960 framläggs förslag till lag om behörighet att utöva läkaryrket. Den föreslagna lagens förbud och inskränkningar berör även kvacksalveri i fråga om utprovning av glasögon, vilken verksamhet f. n. icke står under medicinalstyrelsens tillsyn. Departementschefen framhåller bl. a. att vid sidan av de kvalificerade optikernas arbete på detta verksamhetsfält även förekommer kvacksalveri, som bör drabbas av de restriktioner som gäller för kvacksalveri i allmänhet, men då några former för avskiljandet av detta kvacksalveri från den vederhäftiga verksamheten f. n. ej står till buds, kommer de mot kvacksalveriet riktade bestämmelserna att gälla generellt för bl. a. denna verksamhetsform, så långt de innefattar behandling av annan för sjukdom eller därmed jämförligt tillstånd. Problemet synes enligt departementschefen kunna lösas radikalt endast genom att någon form av auktorisation, som följes av medicinalstyrelsens tillsyn, införes på dessa områden och att en sådan ordning bör eftersträvas. Tills vidare anser departementschefen dock att denna fråga bör kunna lämnas oreglerad. Skulle emellertid framdeles ytterligare inskränkningar föreskrivas i kvacksalvarnas möjligheter att utöva verksamhet, måste observeras, framhåller departementschefen, att dessa inskränkningar blir gällande även för optiker såframt ett auktoriseringsförfarande då ej införts för dessa.

Undertecknade anser för sin del att det med hänsyn till allmänhetens berättigade intressen måste anses angeläget att någon form av auktorisation snarast möjligt kommer till stånd i fråga om optikeryrket. Antalet utprovningar av glasögon beräknas f. n. närma sig 600 000 per år, varav 250 000 utförs av icke-läkare. En betydande procent av landets medborgare får sålunda årligen glasögon utprovade och kommer därvid i kontakt med dessa problem. Vi anser det ur allmän synpunkt ytterst angeläget att garantier skapas för att denna utprovning så fullständigt som möjligt sker genom kvalificerade fackmän, vilkas kompetens bör vara underställd prövning från det allmännas sida.

Medicinalstyrelsen har för sin del i skrivelse till Konungen den 23 mars 1959 tillstyrkt auktorisation. Skrivelsen — som icke återges i den nu framlagda propositionen — slutar med följande yttrande:

Som utredningens experter framhållit, kan jämlikt kungörelsen den 11 oktober 1940 angående mästarbrev för hantverksutövare Sveriges hant-

verks- och småindustriorganisation tilldela förtjänta och skickliga hantverksutövare mästarbrev. Därest icke det av utredningen angivna syftet att särskilt utmärka förtjänta optiker kan anses uppnått genom att vederbörande kan tilldelas mästarbrev, vill medicinalstyrelsen tillstyrka att möjlighet beredes sådana optiker att erhålla ett officiellt erkännande i form av auktorisation. En särskild nämnd vid medicinalstyrelsens sida synes i så fall böra inrättas. Nämnden bör ha överinseendet över optikerna och övervaka att såväl tekniska synpunkter som allmänhetens intresse tillvaratas. Det bör åligga nämnden att utarbeta och fastställa föreskrifter angående optikerutbildningen, att meddela auktorisation för sådan optiker som genomgått föreskriven utbildning, att vid behov återkalla auktorisation och att föra och utgiva förteckning över företag, som drives av auktoriserad optiker eller där sådan optiker är anställd såsom arbetsledare. — I handläggningen av detta ärende har deltagit generaldirektören Engel, överdirektören Björkquist, medicinalrådet Frostner och tf. byråchefen Hedrén, föredragande, samt medlemmen av styrelsens vetenskapliga råd docenten Granström.

Som framgår av ovanstående utdrag tillstyrker medicinalstyrelsen inrättandet av en särskild nämnd för ändamålet vid medicinalstyrelsens sida. Undertecknade finner att medicinalstyrelsen i sin ovan citerade skrivelse anvisat en enkel och praktisk väg för frågans lösning och vill för sin del förordas att beslut i enlighet med medicinalstyrelsens förslag snarast fattas. Det bör understrykas, att en auktorisation av den art medicinalstyrelsen förordar icke strider mot principen om näringsfrihet, då den icke avser att begränsa antalet yrkesutövare utan endast att tillse, att dessa i allmänhetens intresse har erforderliga yrkeskvalifikationer.

Undertecknade anser att en auktorisering av optiker bör komma till stånd i enlighet med den motivering för behovet av en sådan som departementschefen anfört i propositionen (s. 132). Auktorisationsförfarandet bör emellertid icke skjutas på framtiden utan snarast förberedas genom tillsättandet är en särskild, vid medicinalstyrelsens sida verksam och på dess förslag tillsatt nämnd i enlighet med medicinalstyrelsens ovan citerade skrivelse av 23 mars 1959.

I enlighet härmed hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om att bestämmelser snarast utarbetas för auktorisation av optiker.

Stockholm den 29 april 1960

Birger Gezelius

Stig Stefanson

Sven Aspling

Rolf Kaijser

Ingrid Gärde Widemar

Karl Damström

Einar Persson

Eric Carlsson